

Több hús — gazdaságosabban

A helyi adottságok jobb kihasználásával több húst gazdaságosabban előállítani — ezzel a céllal alakult szarvasmarha-tenyésztő és -hizlalo társulás Csongrád megyében, nyolc gazdaság összefogásával. A társulás irányítója az állattenyésztéséről híres Pantóti Állami Gazdaság, ahol havonta átlagosan 40—42 kiló súlygyarapodást érnek el jászágónként. Az általuk kidolgozott tenyésztési és hiz-

lalási technológiát a társzadaságok rendelkezésére bocsátják.

Tulajdonképpen kész „receptet” adnak, ugyanakkor figyelembe veszik a helyi takarmányozási és egyéb körülményeket és ehhez igazítják a technológiát.

A társulásban résztvevő gazdaságok több mint kétezer szarvasmarhát tartanak, és ennek szaporulatát nevelik tovább, illetve hizlalják.

Bábolna a világ-ranglistán

Tetra hibridjeivel a világ első baromfitermelő cégei közé tartozik a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát. Az, hogy a különböző fajták a rangsorban hánnyadik helyen állnak, elsősorban mindig a pillanatnyi piaci helyzettől függ. Az azonban egyértelmű, hogy a nemzetközi piacon a legnevesebb márkák között jegyzik a Tetrát.

Két csoki

Sokáig nem tudtam megbarátkozni a szóval — jókodik. Kiejtése furcsán cseng, meg aztán nyelvhelyességi szempontból sem a legkifogástalanabb. Minden félreértést szeretnék eloszlatni, már előljáróban is, hogy a jókódás nem kiváló munkavégzés, de nem is gazemberség, hanem a megszerzés, amellyel valaki némi előnyre, hasznonra akar szert tenni. A jókódás nem borralválás, nem megvesztegetés, hanem a lekenyerezéssel valahogy rokon fogalom. Aki jókodik, mint ha apró szívességet tenné, vagy kérne. De erről beszél igazgató ismerősem, aki aggodízik.

Nem titkolja, gondjai vannak. Mert, hogy mi lesz az anyagbeszerzőivel. Az új rendelet értelmében a közületi gépkocsik száma hamarosan megfogható és saját személyautójával egyetlen anyagbeszerző sem tesz meg szívesen 1000—1200 kilométeres utat. Nem azért, mint ha a 2 forint 70 filléres kilométerpénz kevés lenne és az utazásra ráfizetne. A strapa miatt nem vállalkozik majd az anyagbeszerző a hosszú útra. Fél a nagy forgalomtól és nem mindenki gyakorlott vezető. Biztatom az igazgatót, „vigasztalom”, csak lesz valahogy, meg van telefon is a világon. A leggyorsabb, legjobb autó sem tud versenyre kelní a telefonhuzallal. Magyarázom, mennyivel olcsóbb a vállalatnak az új forgalmi rend. Elcsodálkozom, hogy az igazgató teljesen igazat ad, sőt adatokkal győz meg a takarékoskás hasznáról. A közületi személygépkocsi kilométerenként eddig 6—7 forintba került. És sokszor csak egy munkabéd, néhány mondat, egy jó kávé miatt kelt útra a tisztelt anyagbeszerző kolléga. A közgazdászok már azt is kiszámolták, hogy a népgazdaságnak körülbelül egymilliárd forint megtakarítást jelent ez az intézkedés. Akkor mi a baj?

Az igazgató szinte a fülembe súgva beszél aggodalmáról. Mi lesz az anyagbeszerzők személyes kapcsolataival? Rám kacsint, s mondja, hiszen szükség van a személyes kapcsolatokra. Ekkor elem tolaakszik egy kép, az ilyen foglalkozású ismerősről. Egy-egy hosszabb út előtt mindig teletömik táskájukat kedvességekkel.

Kettesével becsomagolt csokoládék, ritkán egy üveg konyak képezi az útításka tartalmát. Az ital csak a nagy üzletknél dukál, de a csoki szinte minden találkozónál.

Nem szaporítom a szót, hiszen körülbelül ez a szemé-lyes kapcsolat lényege. Nyilvánvaló, hogy ilyen kis értékkel senkit sem lehet megvesztegetni, lekenyerezni. Nem is ezt akarja az anyagbeszerző. Csak jókodik. Két csokira bármikor, bárkinek van pénze. Nem is az érték miatt berzenkedem, hanem az ilyen dolgok értéktelenné teszik a kapcsolatokat. Értéktelenné teheti például két üzem között, két kereskedelmi vállalat között, mert a látszat az, hogy a jó kapcsolat a két csokin múlik. Ebből anyagilag senkinek sincs kára, mert az anyagbeszerző akkor is megkapja valószínűleg a kért árut, ha nem dug csokit a másik zsebébe. Na de úgy látszik, az ilyen jókódás a hivatalos kapcsolatoknál is kezd gesztussá válni. Mondhatni, édeskes viszony alakul ki, ami azt a látszatot kelti, vagy szeretné kelteni: valaki valakinek a lekötöztetése és ezért külön szolgálatással tartozik. A legkellemetlenebb annak, aki kárja a csokit. Mit csináljon? Vissza nem adhatja. Sérteni nem akar, így hazaviszi a gyerekeknek, vagy ráereszeli a gyümölcstortára a vasárnapi ebéd után. De 20—40 forintja mindenkinek van két csokira.

A két csoki más bosszantó dolgot is eszembe juttat. A hivatalos kapcsolatoknál nagyon gyakran lehet tapasztalni, milyen lehetetlenül viselkednek az emberek. Pedig elő sem kerül az édesség a zsebből, és mégis az édeskes viszony fullasztó légköre tapasztalható. A buta jókódás feneklő pillanataiban talán senkinek sem jut eszébe, hogy mennyi kára lehet egy közösségnek, vagy valakinek ebből.

A szegedi tanács ipari osztálya, amikor a város ipari szövetkezeteinél a törvényességet vizsgálta, megállapította, hogy a tagság tulajdonosi szemlélete nem fejlődött kel-

lő mértékben. Sokáig nem tudtam mit kezdeni ezzel a megjegyzéssel, mert előttem nem volt világos a kifejezés. De néhány példán gyorsan megértettem. Újszerű szóhasználatunkkal úgy is mondhatnánk, jókódnak a szövetkezeti tagok. Ordító, égbekiáltó bűnt nem követnek el — csak amit az ipari osztály is kifogásolt —, sőt nélkül elfogadják a vezetők döntését, nem vitatkoznak, nem kritizálnak. Még akkor sem, ha úgy érzik, a főbők tévednek és ebből valamenynyűknek kára lehet.

A minisztériumi szervek az elmúlt időszakban néhány alkalommal gazdasági bírságot szabtak ki egy-egy ipari szövetkezettel szemben. A közgyűlésnek nemcsak joga, hanem kötelessége, hogy ilyen esetben a vezetőket kérdőre vonja és eszköze is van ahhoz, hogy a hibákat szankcionálja. S mit tettek a közgyűlésen? Ahelyett, hogy kárterítés címen megszavazták volna elnöküknek vagy más vezetőjüknek a fizetés-csökkenést, mondtak egy enyve-ejnyét. A legsúlyosabb esetben, amikor egymillió forintnál is több volt a gazdasági bírság, az elnök csak nyereségének 50 százalékát fizette büntetés címen. A jutalom másik fele megmaradt. Így büntetett a tagság, holott mindenki a zsebében érezhette a következményeket. Jóodott a tagság.

De gyakran jókódnak a vezetők is. Talán úgy gondolkodnak, „ha elnézetik nekem, én is elnézem nektek”. Az említett vizsgálat azt is feltárta, hogy előfordult, amikor a szövetkezet vezetője nem tudott érvényt szerezni a döntésének és kellő erellyel fellépni a belső mulasztókkal szemben. Mintha szívességi alapon viszonzóznák a tagság nagylelkű gesztusait. Így sorozatosan elmaradt a felelősségre vonás, hiányzott a kellő szigor. Hogy mire vezethet ez? A következményeket mindenki maga érzi, a felelősségtelenség legjobban a gazdasági eredményekben mutatkozik.

Övökodom a jókódástól.
Halász Miklós

A cél:

Megszüntetni az elmaradásokat

Párttaggyűlés a Szegedi Építőipari Szövetkezetben

A múlt esztendő gazdasági, gazdaságpolitikai eredményeinek számvetését napjainkban végzik a pártszervek üzemekben, intézményekben, vállalatoknál, ipari és mezőgazdasági szövetkezetekben. Megtárgyalják 1979-re szólóan a cselekvési programot, a feladatok egységes értelmezését és végrehajtását is. A beszámoló párttaggyűlések iránt nagy az érdeklődés mindent. Ez nyilvánult meg az 1500 dolgozót foglalkoztató Szegedi Építőipari Szövetkezetben is, a 84 tagú pártalapszervezetének taggyűlésén is. Közülük húszan szölkak hozzá, miután meghallgatták a vezetőség beszámolóját, Solymossy István párttitkár előterjesztésében.

Szó volt a beszámolóban lakásépítésről, a város öreg lakóházainak szerződés szerinti felújításáról, a lakosságának nyújtott szolgáltatásokról, a munkaversenymozgalomról, beruházásokról, a pártalapszervezet belső életéről, a szövetkezeti tömegszervezetek munkájáról stb. Mi egy részt ragadtunk ki a beszámolóból: a lakásépítés, a lakóházak felújításának mai állapotát, amelynek elemzésére nagy gondot fordított a pártvezetőség. A hangvételben egyaránt jelen volt a kritika és az önkritika.

A Szegedi Építőipari Szövetkezetben az 1978. évi termelési tervet az eddigi adatok szerint mintegy 15—17 millió forinttal teljesítették túl. Ezzel szemben nagy az elmaradásuk a lakásépítésben, a lakóházak felújításában az V. ötéves terv eddigi teljesítésében is. A múlt esztendőben is. Új technológia alkalmazásának kecségtetésével 500 lakás megépítését vállalták ebben az ötéves tervben. Az új technológiát nem kapták meg, maradt az addigi hagyományos építési módszer, ugyanakkor vállalkozásuk nagyságából nem faragtak le semmit. Az erőn felüli vállalkozás, az irreális tervezés — amely a pártalapszervezet és a gazdasági vezetőség cselekvési programjának is része — tavaly is megbosszulta magát. Harmincnyolc lakás megépítését tervezték, de csak tizenegyet adtak át.

Egy jellemző példa a rossz munkára: Szegeden, a Gém utca 5—7. szám alatt társasház építését vállalta a szövetkezet. Az épület átadásának szerződés szerinti határideje 1977. november 30. volt. Ezt menet közben módosították 1978. augusztus 31-re. Ma sincs kész a Gém utcai társasház. Az építetők kötbérrel élnek a szövetkezettel szemben. A pártalapszervezet vezetősége ért az esetet megvizsgálta, és megállapította, hogy az építkezéshez nem voltak meg a kellő feltételek már az előkészítés stádiumában sem, mert olyan megoldásokat fo-

gadtak el, amelyeket nem lehetett megvalósítani. Rossz bizonyítvány: az épületet kivitelező építésvezetőségnek egyetlen ácsa volt a tetőszerkezet munkálataira, majd más munkákról irányították át ácsokat munkaidő után és normán felüli bérezéssel. Hetekbe telt, amíg egy vakolópépet az épülethez szállítottak, s utána újabb hetek teltek el kihasználatlanul, mert nem volt, aki habarccsal „ette” volna a gépet. A telen véggezhető belső munkákra sem készült fel ez az építésvezetőség.

Erre az építkezésre sokszor odafigyelt a pártalapszervezet vezetősége, és intézkedéseket sürgetett a műszaktól — sajnos eredménytelenül. A kapkodás állapota kárt okozott a helyszínen tárolt késztermékekben. Az alapanyagok tárolásában. A Gém utcai építkezés nem felelt meg a szakmai követelményeknek. Korábban pártcsoport-értekezleten bejelentette Szekeres István, a szövetkezet elnöke: ha az építetők nem állnak el a kötbér követelésétől, akkor felelősségre vonják a társasház építésében érdekelt vezetőket, rájuk hárítva a kötbér összegét is. Önként adódik itt a kérdés: miért csak akkor? A felelőtlen munka a kötbér érvényesítése nélkül is tény. Más társasházak felépítésével, átadásával is „megcsúsztak”, nem egyetlen példa a Gém utcai eset.

A beszámoló taggyűlésen nyilvánvalóvá vált a párttagság előtt az is, hogy a Szegedi Építőipari Szövetkezet az V. ötéves tervre vállalt 400 millió forint értékű munkával is — amely lakóházak felújítását tartalmazza — igencsak elmaradt. Az utóbbi három évben mindössze 110—115 millió forint értékű az a munka, amellyel elkészültek. Jóllehet 1978-ra 103 millió forint értékű munka elvégzését tervezték, és hangsúlyozták a cselekvési programban is. Jó, ha a tervezés fele realizálódott. A lemaradást lehet magyarázni objektív és szubjektív tényezőkkel, az elmaradások azonban önmagukért beszélnek. A Kis Dávid-ház felújításánál olyan jelenséget tapasztalt a pártalapszervezet vezetősége, amely megint kirívó példa a rossz munka bizonyítására. A Széchenyi tér felől nem lehet az állványokat még lebontani, jóllehet a homlokzattal elkészültek. A bádógosmunkát, a csatornázást ugyanis nem végezték el. Következésképpen a homlokzat egyharmad része annyira átázott, tönkretette a fagy, hogy azt újra kell vakolni, festeni. Kérdés: hogyan hangolták itt össze a munkát, és ki a felelős mulasztásért?

Ilyen és ehhez hasonló eseteket sorra vett, elemzett

a szövetkezet pártalapszervezet vezetőségének beszámolója, nem hunyva szemet a hibák felett, sürgetve a mulasztást elkövetők felelősségre vonását. A szövetkezet kétségtelen eredményeit a feltárt hibák, hiányosságok nem csorbitják ugyan, de hatásukban mind anyagilag, mind morálisan kellemetlenek. Ezek abból is adódnak, hogy a szövetkezet négy építésvezetősége nem tud lépést tartani a feladatok elvégzésével. A szervezetihiány abból származik, hogy lényegesen erősebb a szakipari és a gépészeti ágazat annál, mint amennyit az építőmesteri kapacitás le tud kötni.

Okulva abból, hogy a múlt évi cselekvési programba olyan feladatok is bekerültek, amelyek végrehajtásához nem voltak meg a feltételek, a taggyűlés úgy döntött: az 1979-re szóló első terjesztett cselekvési programot át kell dolgozni, konkrétan hozzáigazítani a soros munkákhoz. Egy bizonyos: 1979 a Szegedi Építőipari Szövetkezet stabilitásának esztendeje kell legyen szervezettsgében, a vállalatok határidejének betartásában. Az elmaradásokat meg kell szüntetni, mert így tudja csak biztos alapot építeni vállalkozását a következő öt éves tervben.

L. F.

A KGST ke.e.ében immár három évtizede együttműködő szocialista országok egyre magasabb színvonalú műszaki-tudományos eredményekkel büszkékedhetnek. A KGST-országok nemzetei közti munkamegosztása gyors ütemű fejlődést hozott az iparban, a mezőgazdaságban és a tudomány minden területén. Képünkön: a KGST palotája a moszkvai Kalinyin sugárúton

Jégtörő hajók a Tiszán

Az utóbbi napok enyhe időjárásának következtében árhullám alakult ki a Tiszán, s a folyó borsodi szakaszán a levő „jégdugók” eltávolítására szombaton, tegnap kifu-

tott a Tiszára az Északmagyarországi Vízügyi Igazgatóság jégtörő flottillája.

Az öt hajóból álló egység Tiszaóktól halad felfelé Tokajig, s közben összezúzza a zajló jégtáblákat, hogy elősegítse levonulásukat.

Üzembe helyezte az Északmagyarországi Vízügyi Igazgatóság a Bodrog és a Tak. takózi részekben, valamint a Tisza dél-borsodi szakaszán a belvízvédelmi szivattyúkat is. Ricsé, Kenéz és Tiszabábolna környékén tíz szivattyútelep működik, s naponta mintegy kétszáz ezer köbméter vizet emel vissza a folyómederbe.

Befejeződött a szlavisztikai tanácskozás

— Aki oroszul akar beszélni, annak el kell sajátítania a nyelv hangsúlyozását és lehetőleg tudnia kell gondolkodnia is oroszul — így összegezte a Debrecenben szombaton befejeződött szlavisztikai napok legfőbb tanulságát Papp Ferenc akadémikus, a Kossuth Lajos Tudományegyetem orosz és szláv nyelvi tanszékének vezetője.

Az orosz nyelv tanításával kapcsolatos kutatási tapasztalatokat vitatta meg 120 nyelvész, egyetemi és főiskolai oktató a konferencián, amely a mindinkább tért hódító beszédközpontú oktatás két fontos elemére, az orosz hangsúlyra és a magyar nyelvűek orosz beszédében

elkövetett jellegzetes hibákra irányította a figyelmet.

— Igazán friss eredményeket ismerhettek meg a résztvevők, mert bármily különbözően hangzik, a nyelvtudományban — így az orosz nyelvészetben is — a beszélt nyelv sajátosságainak kutatása csak az 1970-es években lendült fel — mondotta Papp Ferenc. — Az általános nyelvészeti csupán két évtizede kezdte elméletileg valóban komolyan vizsgálni, mit jelent beszélt mondatokat alkotni.

Papp Ferenc hangsúlyozta, hogy a felsőoktatási intézményekre hárul a jövőbeni tanárok felkészítése a beszédközpontú nyelvtanításban. (MTI)